

HRVATSKI glasnik

Godina XIX, broj 26

25. lipnja 2009.

cijena 100 Ft

Oproštajna svečanost u Santovu

Foto: Stipan Balatinac

Komentar

Gdje je zlatna sredina?

Oveći dio materijalne potpore naše manjinske organizacije i ustanove dobivaju preko natječaja Javne zaklade za nacionalne i etničke manjine, često je to jedina mogućnost da se ostvare neki projekti koji služe očuvanju identiteta. Ove je godine Zaklada dodijelila 110-ak milijuna forinti svim manjinama za kulturnu i vjersku djelatnost, tabore, kazališnu djelatnost, kalendare i web-stranice.

Mi Hrvati iz te potpore uspjeli smo dobiti desetak posto. Možemo li biti time zadovoljni, ovisi o tome s kojega gledišta promatramo. Provirimo li u podatke potpore, dobijemo neku sliku o kojoj je vrijedno razmišljati. Uspoređujući iznose potpore po raznim temama, uočljivo je koja je ona strana, odnosno djelatnosti u kojima su manjine jake, a to je kulturna i vjerska djelatnost za koju je država podijelila više od 70 milijuna forinti. Na drugom su mjestu tabori s 28 milijuna forinti, zatim izdavanje kalendara i web-stranica s 4,3 milijuna forinti, te kazališna djelatnost s nešto više od četiri milijuna.

Spomenem li samo najjači uvjet očuvanja identiteta, odnosno naroda, tj. poznavanje jezika, onda je uočljivo da baš one aktivnosti kod kojih je izražen jezik, dobile su najmanje potpore. Kazališna djelatnost ili izdavanje kalendara, web-stranica na manjinskom jeziku snažni su čuvari našega jezika, pa na to ima tek toliko novaca, a na folklor, pjevanje, veselice, na hodočašća (koje ljudi svakako organiziraju jer se vole družiti) 18 puta više. Znam, ima vrlo vrijednih, istaknutih priredaba koje služe širenju jezika, gdje se odista njeguje hrvatski jezik, ima školskih priredaba gdje se radi o djeci, ali, nažalost, ima i takvih gdje osim pjevanja hrvatske pjesme nitko se ne oglasi na manjinskom jeziku. Čudim se što jedna hrvatska večer zavređuje 100 tisuća forinti potpore, gdje se radi tek o jednom danu, a jezični tečaj, koji traje mjesecima, samo 20 tisuća forinti. Netko bi možda reagirao: neka ljudi za učenje manjinskog jezika izdvoje svoja sredstva, kao što izdvajaju za engleski jezik. Možda i on ima pravo (mnogi i izdvajaju), ali ne smijemo zaboraviti u kojem vremenu živimo, i ne smijemo zaboraviti ni to da ljudi koji uz rad i obitelj uzimaju truda da njeguju dalje svoj jezik jesu vrlo važni jer na njih se može oslanjati sve drugo: i hrvatska pjesma, i kazalište, i novine, i web-stranice, i opće zanimanje, informiranje. Dakako, o novcu nikada nije lako raspravljati, nekima je važno jedno, drugima drugo. Treba istaknuti i to da u manjinskom životu sve kompletno treba funkcionirati, jer su i hrvatski dani, folklorni festivali i druge priredbe vezane uz kulturu i vjeru vrlo važne za motivaciju, za jačanje zajednice, nadajmo se da i zbog uporabe jezika, no ipak možda u raspodjeli trebalo bi pronaći «zlatnu sredinu» koja teži za načinom koji uzdiže odricanje od bilo kakvog pretjerivanja i pridržava se prave mjere. A što je prava mjera? Možda bi nam za to dala putokaz izrađena strategija Hrvata u Mađarskoj.

Bernadeta Blažetin

„Glasnikov tjedan“

Završila je još jedna školska godina. Završila je školska godina i u školama u kojima se odvija dvojezična hrvatska nastava i u školama u kojima se hrvatski jezik predaje kao predmet. Svaki početak i svaki kraj vrijeme je za sažimanje rezultata, podvlačenje crte ispod brojkica, pa bismo tako i mi morali učiniti. Koliko je djece u protekloj školskoj godini pohađalo nastavu hrvatskoga jezika i književnosti u Mađarskoj kao predmeta, a koliko je njih pohađalo nastavu po programu dvojezičnih škola? Koliko učenika osmih razreda nastavlja školovanje u hrvatskim dvojezičnim gimnazijama? Koji su to školski centri u Mađarskoj i sredine iz kojih djeca nastavljaju srednjoškolsko obrazovanje i na hrvatskome jeziku? Važna su to pitanja, a važno je i dati jasne odgovore na njih. Kamo idu naši maturanti poslije mature, koliko njih nastavlja školovanje na fakultetima u matičnoj domovini i na kojima, koliko se njih zaposli neposredno poslije mature i na kakvim poslovima? Sve mi se ove misli vrmaju u glavi koncem još jedne školske godine. Potražiti jasne odgovore na njih na jednome mjestu nemoguće je jer prave baze podataka nema. Mislim kako nam i ovdje kao i u mnogim drugim pitanjima nedostaju upravo te obrađene i sistematizirane baze

podataka. Veliki je to posao koji čeka zajednicu i njezine urede i ustanove. Jer na osvijestjenim i dobro poznatim podacima može se planirati i ulaganje, i mjesto ulaganja, i smisao ulaganja..., i očekivani rezultat ulaganja. I školske i kalendarske godine brzo lete, a mi se često i prečesto

zadržavamo na uvijek istim temama, i uvijek sve počinje ispočetka s planom koji se baci u javnost, ali se ne ostvaruje... Najčešće... Pa ako se i postave važna pitanja, ona ostaju bez odgovora, a najbolje ih je i ne postavljati radi vlastitoga mira. Zar imamo pravo ne postavljati pitanja radi vlastitoga mira ili nas doista niti ne zanimaju odgovori na njih? Pitanje je koje me ovih dana sve više muči. Ako si usamljen u svojim pitanjima, onda se preskače preko njih i ona se bagateliziraju, pa se nude i takvi odgovori na koje zastaje dah i koji grube i vidljivom laži koju ako žele, mogu potvrditi i drugi. Ako žele! Najčešće ne žele. Zašto? Jer nemaju stvarnu kontrolu baze (koja je više nego malobrojna), tek jednoga uskoga kruga koji je životno i egzistencijalno zainteresiran u mnogim stvarima, a ta zainteresiranost i postupci vezani uz nju često nadilaze i najgoru vrstu sitničavosti.

Branka Blažetin

Dan državnosti Republike Hrvatske

Dan državnosti blagdan je u Republici Hrvatskoj, obilježava se 25. lipnja, na dan kada je 1991. godine Hrvatski sabor donio Ustavnu odluku o samostalnosti i suverenosti Republike Hrvatske proglašavajući Republiku Hrvatsku samostalnom i neovisnom državom. Povijesnu Odluku Hrvatski je sabor, tada Sabor Republike Hrvatske, donio na zajedničkoj sjednici svih svojih vijeća, jasno naznačivši da tim činom Republika Hrvatska pokreće postupak razdruživanja od drugih republika i zajedničke države SFRJ te postupak za međunarodno priznanje. Povijesnoj odluci o pokretanju postupka razdruživanja prethodio je referendum u svibnju 1991., na kojem se većina hrvatskih građana, očitovala da Hrvatska ne treba ostati u tadašnjoj jugoslavenskoj državi. Dan državnosti službeni je državni blagdan, pa se toga dane ne radi. Do 2001. godine Dan državnosti obilježavao se 30. svibnja svake godine, u spomen na konstituiranje prvoga višestranačkog Sabora 1990. godine. Danas se taj datum obilježava kao spomen-dan, Dan Hrvatskoga sabora. Veleposlanstvo Republike Hrvatske u Budimpešti i Generalni konzulat Republike Hrvatske u Pečuhu u povodu Dana državnosti, u Budimpešti 23. lipnja, a u Pečuhu 24. lipnja, priredili su prijam za uzvanike.

Aktualno

Sjednica Zemaljskog vijeća Saveza Hrvata u Mađarskoj

Orkestar „Vizin” i Vesna Velin kao sudionici svinjokolje iz davnih vremena

Sukladno odredbama Statuta Saveza Hrvata u Mađarskoj, 12. lipnja održan je sastanak Zemaljskog vijeća Saveza Hrvata u Mađarskoj što ga je sazvao predsjednik Vijeća Martin Išpanović. Raspravljalo se po nekoliko točaka dnevnoga reda: 1. Financijsko izvješće za 2008. godinu; 2. Izvješće o radu za 2008. godinu; 3. Proračun Saveza Hrvata u Mađarskoj za 2009. godinu; 4. Plan rada Saveza Hrvata u Mađarskoj za 2009. godinu; Prodaja stare i kupnja nove nekretnine u Ulici Nagymező; 6. Udio Saveza Hrvata u Mađarskoj u Croatici; 7. Ostala pitanja i prijedlozi.

Pošto je utvrđeno kako Vijeće ima kvorum, prihvaćen je i dnevni red s jednom primjedbom. Predsjednik Udruge baranjskih Hrvata Ivan Gugan zapitao je predsjednika Saveza Josu Ostrogonca zašto na dnevnom redu nema Croaticine bilance za 2008. godinu, jer Zemaljsko vijeće istu bilancu treba prihvatiti i dobiti na uvid, jednako kao i plan poslovanja Croatice za 2009. godinu, kao jedan od suvlasnika poduzeća uz HDS. Ivan Gugan zapitao se kako je mogla biti poslana bilanca poduzeća nadležnim organima bez prihvaćanja i odobrenja Zemaljskog vijeća.

Predsjednik Saveza izvijestio je nazočne kako je Savez na natječaju NCA dobio potporu d 500 tisuća forinti, te kako će 2010. godina biti povijesna jer će se tada slaviti 20 godina utemeljenja Saveza Hrvata u Mađarskoj, što bi trebalo uvrstiti također u Savezov radni plan. Pri prihvaćanju izvješća o prošlogodišnjem radu Ivan Gugan zapitao je predsjednika Saveza Josu Ostrogonca kako i na koji način planira i ostvaruje putovanja jer,

prema priloženom izvješću, od sedamdesetak putovanja njih 57 ostvareno je tek u dvije regije, Bačkoj i Budimpešti. Ostrogonac je odgovorio kako on radi dragovoljački, imao je i prometnu nezgodu, te nije moga otići na druga mjesta, kako je bio tamo gdje je napisao i odlazi onda ako su priredbe Savezova karaktera. Na to Gugan reče kako u svakom slučaju omjeri putovanja nisu u redu jer se 95% njih ostvaruje u Bačkoj i Budimpešti.

Pri četvrtoj točki dnevnoga reda rasprava se povela oko mogućeg organiziranja Savezove godišnjice te održavanja redovitoga kongresa, za što je zaključeno kako će to biti organizirano iz proračuna za 2010. godinu. Raspravljalo se i o članstvu u Savezu, o potrebi priredbe/priredaba koje bi ujedno bile i priprema za manjinske izbore, o potrebi približavanja ljudi Savezu. Predloženo je da se u Sambotelu postavi spomen-ploča kao znak sjećanja na utemeljenje Saveza te da se priredi središnja priredba. I ove će se godine sudjelovati u proslavi državnoga Dana Hrvata zajedno s HDS-om. Savez će po ustaljenoj praksi tom prigodom dodijeliti tri odličja. Predsjednici ogranaka ukratko su izvijestili o stanju članstva. Predloženo je da se planovi programa koji bi se pomagali iz proračuna (700 tisuća forinti za priredbe) pošalju do 19. lipnja.

Vrativši se na temu Croaticine lanjske bilance, ravnatelj Čaba Horvath reče kako je ona poslana nadležnim tijelima, na što je Ivan Gugan zapitao kako je to moguće bez suglasnosti i odobrenja Zemaljskog vijeća. Jozo Solga reče kako Savezov predsjednik ima

pravo potpisa i on je bilancu potpisao u ime suvlasnika. Nato je Ivan Gugan g. Ostrogonca zapitao kako je to mogao učiniti. Na temu se nadovezao i predsjednik Zemaljskog vijeća Martin Išpanović kazavši kako bilanca, po njegovu uvidu, u mnogo čemu nije u redu. Solga reče kako su bilancu prihvatili vlasnik i Nadzorni odbor, a prihvaćena je i na HDS-ovoj Skupštini, revizorski je ovjerena, dok je u ime drugoga vlasnika odlučio sam predsjednik Saveza svojim potpisom prihvaćanja bilance. Nato je Ivan Gugan inzistirao da uđe u zapisnik kako je neprihvatljivo, a je li to zakonski u redu, ne zna, ali i onda je neprihvatljivo da se prihvaća bilanca te plan rada i poslovanja Croatice bez znanja Zemaljskog vijeća Saveza Hrvata u Mađarskoj. Ostrogonac reče kako je to njegova krivnja, kako je napravio grešku, a Martin Išpanović je zapitao je li potrebno da Zemaljsko vijeće pozna izvješće o radu i poslovanju Croatice. Ravnatelj Croatice Čaba Horvath reče kako on dokumentaciju može pripremiti za sljedeću sjednicu Zemaljskog vijeća. Gugan je zaključio kako nema smisla raspravljati o onome na što više ne može biti nikakvog utjecaja. Zaključeno je da se na tu sjednicu pozove i revizor.

U svezi s prodajom i kupnjom nekretnine u Ulici Nagymező te o Savezovu udjelu u poduzeću Croatici raspravljalo se na zatvorenoj sjednici.

Branka Pavić Blažetin

BUDIMPEŠTA – U sklopu obilježavanja 20. obljetnice rušenja takozvane Željezne zavjese, u Budimpešti se organizira državna proslava kojoj će, po najavama, 27. lipnja sudjelovati osam predsjednika, tri premijera, te dvanaest predsjednika Parlamenta država u okruženju. Na spomen-sjednici u Mađarskom parlamentu, kako donosi Népszabadság, sudjelovat će Horst Köhler, predsjednik Republike Njemačke, Heinz Fischer, predsjednik Republike Austrije, Hans-Dietrich Genscher, nekadašnji ministar vanjskih poslova Republike Njemačke, Wolfgang Schäussel, nekadašnji kancelar Republike Austrije. Na svečanosti u Operi sudjelovat će i premijer Republike Mađarske Gordon Bajnai, premijer Češke Jan Fischer, a kako saznajemo, budimpeštanskoj proslavi sudjelovat će i predsjednik Sabora Republike Hrvatske Luka Bebić.

PRIMOŠTEN – Od 4. do 12. srpnja, u organizaciji Ministarstva obrazovanja Republike Hrvatske, održat će se usavršavanje nastavnika u Primoštenu. Ove godine na usavršavanje putuju nastavnici iz škola u Mađarskoj u kojima se hrvatski jezik i književnost predaju kao predmet.

SUMARTON, ZAGREB – Zavičajno društvo „Međimurje“ iz Zagreba, Međimurska županija i Grad Zagreb bili su organizatori 14. Dana Međimurja u Zagrebu koji je održan od 2. do 7. lipnja. Na završnu svečanost i ovaj put su bili pozvani članovi KUD-a Sumarton. Sumartinci su zastupali pomurske Hrvate na svečanoj misi održanoj u katedrali te na kulturnom programu. Mješoviti pjevački zbor i Tamburaški orkestar «Sumartonski lepi dečki» predstavili su se pomurskim pučkim pjesmama.

DONJA DUBRAVA, MLINARCI – U sklopu izrade projekata koji se financiraju iz Europske Unije po programu IPA, 15. lipnja potpisan je sporazum između grada Marcalibe (Marcali), naselja Mlinaraca i općine Donja Dubrava, vezano uz formiranje ekoloških dječjih vrtića. Ekološki dječji vrtić znači zeleni smisao i tradiciju određenog dječjeg vrtića u kojem se utvrđuju ekološki standardi određeni pravilima Europske Unije. Dječji vrtići nakon ostvarenja svih zadanih uvjeta dobivaju svjedodžbu ekološki dječji vrtić – zeleni smisao i tradicija.

KANIŽA – U tome pomurskom gradu 10. lipnja održan je susret Hrvatsko-mađarskih gospodarskih komora radi međusobne razmjene iskustava i dogovora o mogućnostima kandidiranja zajedničkih projekata u okviru programa IPA, s naglaskom na projektima energetske učinkovitosti, zaštite okoliša, razvoja seoskog turizma i razvoja poduzetništva u Hrvatskoj i Mađarskoj. Radi proširenja međusobne vanjskotrgovinske razmjene ponuđena je i mogućnost predstavljanja gospodarstva Zalske županije na sajmu Viroexpo u Virovitici, Agro Arca u Slatini i Slavin u Orahovici te na međunarodnome jesenskom sajmu u Gudovcu. Na susretu su bili nazočni dr. Mijo Karagić, počasni konzul Republike Hrvatske u Kaniži, István Marton, gradonačelnik, dr. József Polay, predsjednik kaniške Trgovačko-industrijske komore, Eva Gatai, izvršna direktorica Mađarsko-hrvatske trgovačko-industrijske komore, te predstavnici komora iz Bjelovara, Čakovca, Varaždina i Virovitice.

PEČUH – Izdavačka kuća Jelenkor u subotu, 27. lipnja, s početkom u 18 sati u Pečuhu, u tzv. Kulturnom vrtu priređuje predstavljanje romana Veljka Barbierija „Dioklecijan“ koji je na mađarski jezik preveo Gábor Csordás pod naslovom „Én Jupiter fia Dioklész“. U sklopu predstavljanja Veljko Barbieri pripremit će i specijalitete iz vremena staroga Rima.

Hrvatima više od 11 milijuna

Javna zaklada „Za nacionalne i etničke manjine“ donijela je odluku o potpori manjinskim natjecanjima. Svim manjinama ukupno dodijeljena je potpora u iznosu od 109.585.883 Ft za kazališnu djelatnost, omladinske tabore, kalendare i web-stranice te za kulturnu i vjersku djelatnost. Hrvati iz te svote uspjeli su dobiti potporu od 11.017.000 Ft.

Za kazališnu djelatnost izdvojeno je 4.050.000 Ft, od koje svote nijedna hrvatska organizacija nije dobila potporu.

Za potpomaganje dječjih i omladinskih tabora dodijeljeno je ukupno 28.358.500 Ft, od toga su Hrvati dobili 3.359.000 Ft.

Potporu su dobili:

Hrvatska državna samouprava za dva tabora u „Zavičajju“ na Pagu – 800.000 Ft.

Bačka: *Santova*, Osnovna škola i učenički dom, „Škola hrvatskoga jezika“ – 300.000 Ft.

Baranja: *Pečuh*, Ansambl „Baranja“, Kolo-tabor – 200.000 Ft, Hrvatska osnovna škola i gimnazija „Miroslava Krleža“, Jezični tabor u Balatonfenyvesu – 300.000 Ft.

Gradišće: *Židan*, Hrvatsko katoličko vjersko i kulturno društvo mladeži, Omladinski tabor – 359.100 Ft, Hrvatsko gradišćansko društvo mladeži u Mađarskoj, Hrvatski tabor mladeži u *Četaru* – 400.000 Ft, *Koljnof*, Osnovna škola Mihovila Nakovića, Hrvatski jezični i tamburaški tabor – 150.000 Ft.

Peštanska regija: *Budimpešta*, HOŠIG, tabor – 200.000 Ft.

Pomurje: *Letinja*, Hrvatska manjinska samouprava, Hrvatski jezični tabor – 100.000 Ft, *Mlinarci*, Hrvatska manjinska samouprava, Tabor materinskog jezika i narodopisa – 100.000 Ft, *Serdahel*, Hrvatska manjinska samouprava „Stipan Blažetin“, Hrvatski čitalački i ekološki tabor – 125.000 Ft, Osnovna škola „Katarina Zrinski“, Tjedan hrvatske kulture i tradicija – 225.000 Ft.

Za izdavanje kalendara, osnivanje i održavanje web-stranice dodijeljena je potpora za sve manjine u iznosu 4.323.000 Ft, od toga su Hrvati dobili 895.000 Ft.

Potporu su dobili:

Hrvatska državna samouprava, Hrvatski kalendar – 380.000 Ft.

Baranja: *Pečuh*, Kulturno društvo Baranja, web-stranica Ansambla Baranja – 100.000 Ft.

Gradišće: *Koljnof*, Osnovna škola Mihovila Nakovića, web-stranica škole – 50.000 Ft, Društvo Hrvata «Hrvati», održavanje web-stranice – 70.000 Ft.

Peštanska regija: HOŠIG, Budimpešta, razvijanje web-stranice škole – 70.000 Ft.

Podravina: *Kapošvar*, Hrvatska manjinska samouprava Šomođske županije, web-stranica «Šomođski Hrvati» – 160.000 Ft.

Najviše potpore **dodijeljeno je za kulturnu i vjersku djelatnost**, ukupno 72.854.383 Ft, od toga Hrvatima je pripalo 6.763.000 Ft.

Potporu su dobili:

Hrvatska državna samouprava: Konferencija metodike u Pečuhu – 300.000 Ft, Učenički kviz, Budimpešta – 100.000 Ft, Državno natjecanje likovnih ostvarenja u Pečuhu – 100.000 Ft, Susret kazališnih družina u Pečuhu – 120.000 Ft, Natjecanje u kazivanju stihova i proze u Budimpešti – 200.000 Ft, Kviz materinskog jezika u Santovu – 100.000 Ft, Turneja kulturnih udruga u Gari – 100.000 Ft, Turneja kulturnih udruga u Kulinju – 100.000 Ft, Omladinski kviz u Mišljenju – 300.000 Ft, Forum mladeži u Budimpešti – 100.000 Ft.

Bačka: *Aljmaš*, Hrvatska manjinska samouprava, Evetovićeve spomen-dan – 20.000 Ft, Hrvatska manjinska samouprava, Antunovićeve spomen-dan – 50.000 Ft, *Baja*, Osnovno obrazovno središte, Narodnosni dan – 100.000 Ft, Osnovno obrazovno središte «Endre Ady», Bunjevački badnjak – 50.000 Ft, *Dušnok*, Hrvatska manjinska samouprava, Racki Duhovi – 60.000 Ft, *Kalača*, Hrvatska manjinska samouprava, Dani paprike – 90.000 Ft, Hrvatski dan – 50.000 Ft.

Baranja: *Mohač*, Hrvatska manjinska samouprava, hodočašće – 250.000 Ft, Šokačka čitaonica, Antunovo – 50.000 Ft, *Harkanj*, Hrvatska manjinska samouprava, hodočašće u Vukovar – 100.000 Ft, *Katolj*, Hrvatska manjinska samouprava, Dan Sv. Kate – 50.000 Ft, hodočašće u Hrvatsku – 50.000 Ft, *Kukinj*, Hrvatska manjinska samouprava, Susret «Najselo» – 100.000 Ft, Bošnjčko sijelo – 300.000 Ft, Živa jaslica – 100.000 Ft, *Narad*, Hrvatska manjinska samouprava, Narodnosni dan – 45.000 Ft, *Pečuh*, Kulturno društvo «Vizin», Susret generacija orkestra – 50.000 Ft, Kulturno društvo «Baranja», postavljanje programa – 50.000 Ft, Dječji susret folklor – 50.000 Ft, Turneja u Gradišće – 100.000 Ft, Matica hrvatska Pečuh, Međunarodni festival Subotica – 50.000 Ft, Predstavljanje knjige – 100.000 Ft, Susret hrvatskih srednjoškolaca – 100.000 Ft, Hrvatski klub «Augusta Šenoa», postavljanje spomen-ploče – 150.000 Ft, Božićni koncert – 300.000 Ft, posjet osječkom kazalištu – 80.000 Ft, Hrvatski dan – 250.000 Ft, Književni susret – 80.000 Ft, Hrvatska manjinska samouprava Baranjske županije, Susret manjinskih samouprava u Baranji – 100.000 Ft, *Salanta*, Hrvatska manjinska samouprava, Duhovi – 100.000 Ft, Kulturno društvo «Ma-

rica», podravska narodna nošnja – 50.000 Ft, Jubilej sela Salante – 80.000 Ft, *Surdukinj*, Hrvatska manjinska samouprava, Hrvatski dan – 20.000 Ft, Susret s kazalištem – 50.000 Ft, *Semelj*, Hrvatska manjinska samouprava, putovanje u prijateljsko naselje – 20.000 Ft, Kupnja narodnih nošnji – 50.000 Ft, *Vršenda*, Hrvatska manjinska samouprava, Susret nekadašnjih Vršenđana – 50.000 Ft, Susret baranjskih Šokaca – 100.000 Ft, hodočašće u Dubrovnik – 100.000 Ft, Hrvatsko kulturno i vjersko društvo, hodočašće u Požegu – 50.000 Ft, Susret crkvenih zborova – 50.000 Ft, Gostovanje u Hrvatskoj – 50.000 Ft, *Siget*, hodočašće u Rijeku – 50.000 Ft.

Podravina: *Bojevo*, Hrvatska manjinska samouprava, Dan hrvatskog povezivanja – 50.000 Ft, *Daranj*, Hrvatska manjinska samouprava, Podravska hrvatska večer – 100.000 Ft, *Fok*, Hrvatska manjinska samouprava, Hrvatski dan – 100.000 Ft, *Starin*, Osnovna škola, Crna Djevica, hodočašće u Mariju Bisticu – 50.000 Ft, Osnovna škola, Dravsko proljeće, Sopje – 50.000 Ft, Zaklada «Biseri Drave», podučavanje narodnoga plesa i glazbe – 40.000 Ft, *Martinci*, Osnovna škola, posjet prijateljskoj školi – 50.000 Ft, Hrvatska manjinska samouprava, Ivanjdanski festival – 50.000 Ft, Hrvatska večer – 50.000 Ft, Postavljanje spomenika Đ. Š. Pužarovu – 100.000 Ft, *Kapošvar*, Hrvatska manjinska samouprava Šomođske županije, Dan manjina – 120.000 Ft, *Dombol*, Hrvatska manjinska samouprava, Dombo-fest – 100.000 Ft, Hrvatska manjinska samouprava, hodočašće u Zadar – 100.000 Ft.

Peštanska regija: *Budimpešta*, Majdan (Kőbánya), Hrvatska manjinska samouprava, Pozdrav proljeću – 20.000 Ft, Jesenska kulturna večer – 50.000 Ft.

Gradišće: *Čepreg*, Hrvatska manjinska samouprava, Jubilej grada – 50.000 Ft, *Četar*, Osnovna škola, Narodnosni dan – 50.000 Ft, Festival GRAJAM – 100.000 Ft, Natjecanje iz hrvatskoga jezika – 40.000 Ft, Hrvatska manjinska samouprava, nastup u Sisku – 30.000 Ft, Hrvatska manjinska samouprava, Hrvatski dan – 50.000 Ft, Hodočašće u Novi Vinodolski – 50.000 Ft, *Židan*, Hrvatska manjinska samouprava, Regionalni festival zabavne glazbe – 250.000 Ft, Hrvatsko katoličko društvo mladeži, hodočašće u Celje – 100.000 Ft, *Koljnof*, Društvo gradišćanskih Hrvata, nastup na slovačkom festivalu – 50.000 Ft, Natjecanje u lijepom izgovoru – 100.000 Ft, Hrvatsko društvo, 25. obljetnica prijateljske veze s Bibinjem – 50.000 Ft, Hrvatska manjinska samouprava, gostovanje u Buševcu – 100.000 Ft, Osnovna škola Mihovila Nakovića, posjet prijateljskoj školi u Hrvatskoj – 100.000 Ft, Društvo Hrvata

«Hrvati», Paljenje adventskih svijeća I – 150.000 Ft, Paljenje adventskih svijeća II – 150.000 Ft, Paljenje adventskih svijeća III – 50.000 Ft, Paljenje adventskih svijeća IV – 50.000 Ft, Hrvatska plesačnica – 50.000 Ft, *Kiseg*, Hrvatska manjinska samouprava, nabava narodnih nošnji – 50.000 Ft, hodočašće u Celje – 100.000 Ft, Narda, Hrvatska manjinska samouprava, Hrvatski dan – 50.000 Ft, *Plajgor*, Hrvatska manjinska samouprava, veza s prijateljskim naseljem – 100.000 Ft, *Šopron*, Hrvatsko kulturno društvo, Hrvatski šopronski dani – 100.000 Ft, *Horpač*, Hrvatska manjinska samouprava, Županijski hrvatski dan – 100.000 Ft, *Petrovo Selo*, Osnovna škola, Program «Gdje žive Hrvati?» – 50.000 Ft, Hrvatska manjinska samouprava, hodočašće – 50.000 Ft, *Sambotel*, Hrvatska manjinska samouprava, hodočašće u Rijeku – 50.000 Ft, hodočašće u Mariju Bisticu – 50.000 Ft, Narodnosni dan – 50.000 Ft, Božić – 50.000 Ft, Došašće – 100.000 Ft, Kulturno i vjersko društvo, Veza preko Sv. Martina – 20.000 Ft, hodočašće – 50.000 Ft, Društvo samboteljskih Hrvata, Hrvatski dan – 100.000 Ft, *Unda*, Hrvatska manjinska samouprava, hodočašće u Trsat – 100.000 Ft, Undansko hrvatsko društvo, 35. obljetnica kulturnog društva – 120.000 Ft.

Pomurje: *Fičehaz*, Mjesna samouprava, Narodnosni dan sela – 50.000 Ft, *Mlinarci*, Hrvatska manjinska samouprava, 40. obljetnica zbora – 50.000 Ft, Dan mazanice – 50.000 Ft, *Kerestur*, Osnovna škola, Tradicije koje žive s nama – 50.000 Ft, Susret s prijateljskom školom – 50.000 Ft, Hrvatska manjinska samouprava, tečaj hrvatskoga jezika – 20.000 Ft, hodočašće u Mariju Bisticu, Zaklada za Kerestur, Dani Zrinskih – 80.000 Ft, kupnja narodnih nošnji, *Kaniža* – Društvo hrvatske mladeži, tečaj hrvatskoga jezika 50.000 Ft, izlet u Zagreb – 50.000 Ft, Društvo kaniških Hrvata, Tko zna više o Hrvatskoj? – 50.000 Ft, hodočašće u Mariju Bisticu – 50.000 Ft, Hrvatska manjinska samouprava, hodočašće – 50.000 Ft, *Sepetnik*, Hrvatska manjinska samouprava, posjet prisičkome muzeju – 30.000 Ft, *Sumarton*, Društvo drvorezbara, XIII. kolonija – 50.000 Ft, Mjesna samouprava sela Sumartona, Vino i tambure (fest) – 250.000 Ft, Susret prijateljskih naselja – 50.000 Ft, Martinje – 100.000 Ft, Hrvatska samouprava sela Sumartona, Dan Hrvata – 50.000 Ft, *Serdahel*, Mjesna samouprava sela Serdahela, Regionalni folklorni festival – 50.000 Ft, Mađarsko-hrvatska obrazovna konferencija – 50.000 Ft, Susret nekadašnjih Serdahelaca – 50.000 Ft, Osnovna škola «Katarina Zrinski», hodočašće u Mariju Bisticu – 50.000 Ft, Hrvatska manjinska samouprava «Stipan Blažetin», tečaj hrvatskoga jezika – 50.000 Ft.

Dan samouprava u II. okrugu

Zadnjeg vikenda u ovoj školskoj godini, 12. i 13. lipnja, u budimpeštanskome Millenárisu priređen je tradicionalni program zvan „Dan samouprava II. okruga”. U okviru njega za nastup i predstavljanje svoje kulture dobile su priliku manjine koje su zastupljene u II. okrugu. Tako 13. lipnja, u subotu, koji je i ujedno obiteljski dan, s početkom od 10 sati održan je mali folklorni program, nažalost, s razmjerno malo sudionika, ali su gotovo sve manjine izvele svoj karakteristični ples. Hrvatska manjina i ove je godine odlučila organizirati plesnu zabavu kako bi hrvatske plesove upoznala sa stanovnicima II. okruga, odnosno svima koji su posjetili ove programe. Plesove su prikazali članovi Izvorne folklorne skupine u Budimpešti, koji su uspjeli svima naučiti karakteristične hrvatske plesove. Došli su plesati i oni koji su godinu dana prije baš ovdje naučili hrvatske plesove. S početkom od 12 sati otvorena je „gastroulica” gdje su manjine prikazivale svoja najznačajnija jela. Već godinama to je jedan od najznačajnijih programa tih dana. Hrvatska manjina nudila je bureke sa sirom i mesom, odnosno gibanice. Hrvatski je šator bio jako popularan jer osim finih jela ljudi su se mogli upoznati i s narodnim hrvatskim plesom. Oni su pomagali naučiti plesove onima koji su bili zainteresirani. Zadovoljno smo vidjeli da su ove godine ljudi bili hrabriji i znatijeljniji, pokušali su naučiti plesove, a oni kojima je to bilo nepoznato, oni su samo gledali plesače i uživali u hrvatskim melodijama. Hrvate je posjetio i načelnik II. okruga dr. Zsolt Láng, koji je bio jako zadovoljan i ponosan na svoje hrvatske zastupnike.

OSIJEK – Hrvatsko kazalište iz Pečuha predstavilo se izvan konkurencije na 22. susretu lutkara i lutkarskih kazališta Hrvatske koji je nedavno održan u Osijeku. Kazalištarci iz Pečuha izveli su u Barutani predstavu „Patkica Blatkica” ruskih autorica Nine Vladimirovne Gernet i Tatjane Gurevič, u režiji Petra Šurkalovića.

TRAJŠTOF – Tamburica Trajštof proslavila je 50. obljetnicu utemeljenja. U Trajštofu se tim povodom 31. svibnja formirao i najveći tamburaški orkestar svijeta. Taj službeni rekord, na koji su pozvali sve gradišćansko-hrvatske tamburaše iz svih krajeva Gradišća, tako iz Beča, Petrovoga Sela, Unde, bit će upisan u Guinnessovu knjigu rekorda. Postavljen je novi svjetski rekord, naime u Trajštofu je završilo ukupno 264 tamburaša, i to dvije hrvatske pjesme.

Državno natjecanje u izlaganju projektnih tema u Santovu

Uspješno istraživanje, opisivanje i prikazivanje svog zavičaja

U srijedu, 3. lipnja, priređeno je 2. državno natjecanje u izlaganju projektnih tema, koje je ponovno upriličeno u Hrvatskom vrtiću, osnovnoj školi i učeničkom domu u Santovu. Susret je otvorio pjevački zbor santovačke škole koji je izveo nekoliko hrvatskih pjesama.

Otvarajući natjecanje, predsjednik Mišo Hepp naglasio je kako se na poziv Hrvatske državne samouprave odazvalo pet škola i sedam skupina, iz Baranje, Podravine i Bačke, odnosno po dvije ekipe iz Pečuha i Lukovišća, te po jedna iz Starina, Salante i domaćina iz Santova.

Najveća nam je dika hrvatski jezik, koji bismo trebali njegovati ne samo u ovakvim prilikama nego i međusobno u svakodnevnom ophođenju – reče uz ostalo Mišo Hepp obraćajući se sudionicima, učenicima i njihovim nastavnicima.

Na natjecanju, kojemu je cilj istraživanje zaboravljenih hrvatskih običaja svoga zavičaja, pri čemu natjecatelj treba istražiti i opisati običaje koji su se njegovali u prošlosti, a

Santovo – Na divanu

možu se natjecati učenici od 5. do 8. razreda. Sve skupine sastavljene od 4–5 učenika, izuzev jedne ekipe, odabrale su temu Moj zavičaj, hrvatski običaji u mom selu, narodna

Salanta - Običaji za Božić

Starin – Božić u Starinu

Lukovišće – Poruka svoj djeci

Lukovišće – Od kudjelje do tkanja

Pečuh – Hrvatska narodna glazbala

nošnja, folklor, narodopis. Samo je jedna ekipa iz Lukovišća odabrala temu Naši prijatelji u Hrvatskoj i svijetu s izlaganjem na temu Poruka svoj djeci.

Djevojke Hrvatske osnovne škole Miroslava Krležu prikazale su duhovski običaj izlaganjem na temu Kraljice u baranjskih Šokaca; učenici iz starina Božić u Starinu, učenici iz Lukovišća na temu Od kudjelje do tkanja; dečki iz Pečuha Hrvatska narodna glazbala; učenici iz Salante običaje za Božić, a domaćini iz Santova običaje Na divanu.

Nakraju je prikazano ocijenila Angela Šokac Marković, koja je prije svega zahvalila svim sudionicima, učenicima i njihovim nastavnici, koji su se, ne žaleći truda, svojski pripremili.

Kako reče, bilo je tu zabave, običaja, nošnje, glazbe i šale, stoga svi zavrđuju pohvale. Ipak je posebno izdvojila tri družine, koje su se istaknule svojim izlaganjima, a to

su dečki iz Pečuha koji su vrlo sadržajno i živopisno prikazali hrvatska narodna glazbala; učenička skupina iz Lukovišća koja je izložila podravske običaje od obrađivanja kudjelje do tkanja, te družinu santovačke škole koja je kroza šalu prikazala izvorni šokački običaj divanu.

Angela Šokac Marković pri tome je naglasila kako je na posljednjoj Skupštini potaknuto da bi najbolji na ovakvim i sličnim državnim natjecanjima trebali biti nagrađeni vrednijim nagradama. Trebalo bi dati natjecateljski karakter ovakvim susretima jer oni mogu biti poticaj za daljnji rad.

Svim sudionicima dodijeljene su spomenice koje im je uručio predsjednik HDS-a Mišo Hepp, a svi učenici dobili su jednake nagrade, kape, majice i olovke s amblemom Hrvatske državne samouprave.

S. B.

Pečuh – Kraljice u baranjskih Šokaca

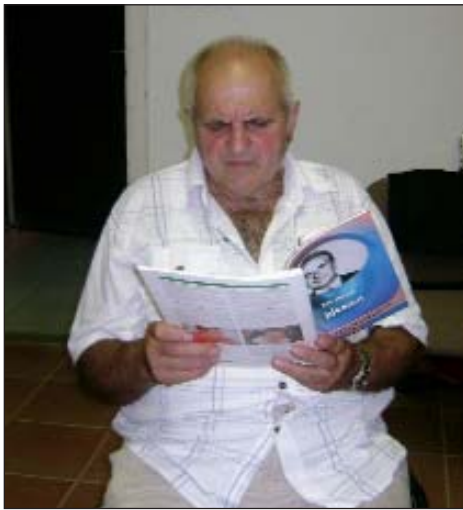
Dubrovčani u Debrecinu

Debrecinsko Kazalište „Csokonai” ugostilo je 12. lipnja Festivalski dramski ansambl Dubrovačkih ljetnih igara s predstavom Williama Shakespearea „San ljetne noći”, u režiji Dore Ruždjak Podolski. Predstava je nastala 2007. godine suradnjom s Hrvatskim narodnim kazalištem iz Zagreba. Gostovanje Dubrovčana u Mađarskoj ostvareno je uspješnom suradnjom s debrecinskim Kazalištem „Csokonai”, poznato hrvatskoj kazališnoj publici po gostovanju s predstavom „Dundo Maroje” na lanjskim Dubrovačkim ljetnim igrama i „Marulićevim danima”. Glumačku družinu u predstavi „San ljetne noći” predvode Goran Grgić, Nataša Dorčić, Milan Pleština, Ana Begić i Vedran Mlikota.

BAČKI BREG – Mikini dani. U organizaciji Hrvatskoga kulturno-prosvjetnog društva „Silvije Strahimir Kranjčević”, u nedjelju, 21. lipnja, u vojvodanske šokačkom naselju Bačkom Bregu priređeni su tradicionalni 12. Mikini dani. Na smotri tamburaša u čast poznatom violinistu Miki Ivoševu Kuzminom iz Berega, već po običaju, na ljetnoj pozornici u središtu naselja nastupilo je sedam tamburaških zborova iz mjesta, šire iz Vojvodine i Hrvatske. Svojom nazočnošću smotru su uveličali konzulica Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Subotici Vesna Njikoš Pečkaj, koja je ujedno i otvorila ovogodišnje Mikine dane, brojni uzvanici, te predstavnici brojnih prijateljskih društava i ustanova, među njima i Hrvatske manjinske samouprave iz susjednog Santova. Bila je to ujedno prva u nizu ovogodišnjih manifestacija pod zajedničkim nazivom „Šokci i baština”, koje organiziraju šokačke udruge u Vojvodini, a želju da im se pridruže izrazili su Tuzla u BiH i Santovo u Mađarskoj.

ZALAVÁR – Povodom tisućite obljetnice postojanja Zalske županije, 14. lipnja u Zalaváru je održana završna svečanost milenijskih programa. Na tom je mjestu kralj Sveti Stjepan osnovao Benediktinski red 1019. godine, potom je tu smjestio središte kraljevske županije. Zalska je županija 1938. godine postavila spomen-stup na mjestu nekadašnje opatije i utvrde. Na tom su području djelovali i slavenski vjeroučitelji Ćiril i Metodije, za čiji je spomen podignut spomenik 1985. g. Milenijskoj svečanosti nazočila je i Povijesna postrojba «Zrinska garda» iz Čakovca, predstavile su se i manjinske županije. Hrvatsku manjinu zastupao je KUD Sumarton, njegova folklorna i tamburaška sekcija s pomurskim plesovima.

Panonski ljetopis 2009 u Kisegu

Karol Meršić pri upoznavanju pjesme svojega zemljaka

Čekali smo pjesme Ivana Horvata i dobili smo još jedan dar. Novo izdanje Panonskoga instituta „Panonski ljetopis 2009”, koji je nek sad izašao iz tiskare. Tako da su Kisežani prvi put imali mogućnost prolistati ovo fantastično četverojezično izdanje pod uredništvom dr. Roberta Hajszana.

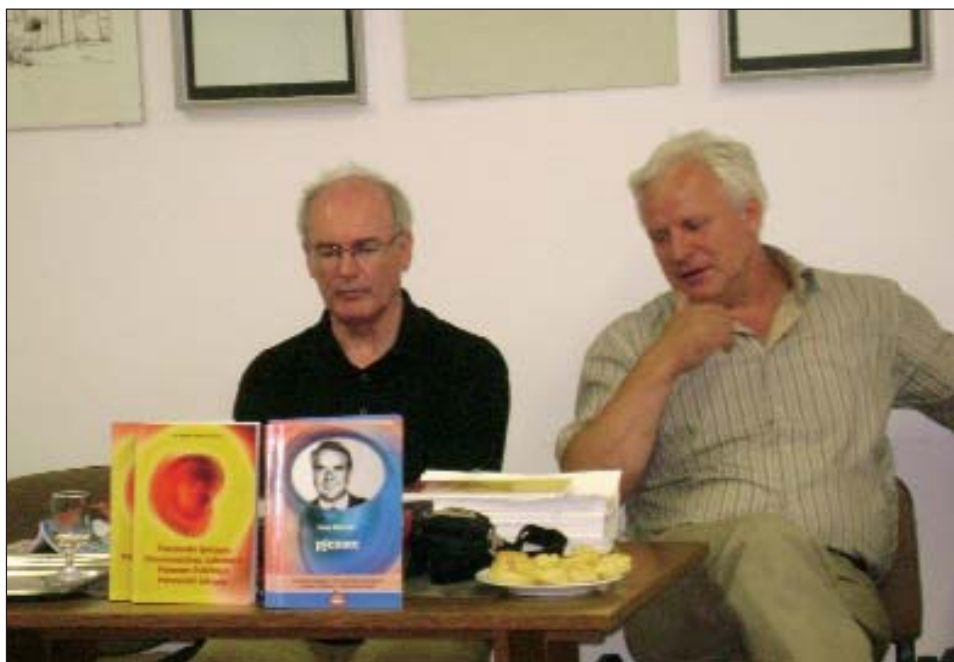
U Hrvatskom klubu u Kisegu 15. junija, u pandiljak, do 19 uri su se skupljali zainteresirani na predstavljanje pjesničke zbirke Ivana Horvata. Neki su i osobno poznavali njega, neki su čuli o njemu, a neki su ovom prilikom prvi put slušali predavanje o njegovom pjesničkom djelovanju. Kako je to u pozdravni riči rekao Šandor Petković, predsjednik mjesne Hrvatske manjinske samouprave, njemu je drago čuti o bivšem undanskom farniku jer

njega, kao maloga dičaka još u Undi, učio je na orgula igrati. Zbog poznatih uzrokov ovo „školovanje“ se nije završilo, ali sigurno mu je drago čitati „gospodinove“ pjesme. Dr. Robert Hajszan je povidao kako je rukopis Ivana Horvata došao do pokojnoga profesora Stjepana Krpana, i po recenziji predsjednika Sekcije za hrvatsku književnost izvan domovine Djure Vidmarovića, je nam predstavio pjesničku zbirku Ivana Horvata. Horvatove pjesme je pročitala Marija Fülöp-Huljev, a zatim je mjesni zbor „Zora” zapjevao gradišćanske jačke. U drugom dijelu sastanka predsjednik Panonskoga instituta u Pinkovcu predstavio je Panonski ljetopis 2009. Novo izdanje na 520 stranica ne nudi nam samo čitanje romanov nego da većputi si zamemo u ruke ov „moderni prikogranični kalendar“ jer različite teme i jeziki nam nudu mogućnost za velik izbor znanja.

Med temami svi si moremo najti zanimljivosti: panonske biografije, teatrologiju-filmologiju, povijest, kulturu i literaturu, slovenske prinose, slikarstvo, djela Đure Frankovića, rubriku šport-omladina-đaci, lingvističke prinose, recenzije knjig, brošuru i znanstvena djela ter liriku. Dr. Robert Hajszan i njegov „tim“ ovim ogromnim djelom pomažu na većjezični europski način i naše hrvatsko napredovanje. Ov večer uz lagano vino i pogače imali smo mogućnost obogatiti našu dušu i znanje.

Uz „Zorine” pjesme i u prijatnom razgovoru su se već planirala izdanja dojučega ljeta, moguće da i s kiseškimi sudionici.

Marija Fülöp-Huljev

Dr. Robert Hajszan i Šandor Petković pri predstavljanju knjig

Orkestar Vizin na Festivalu „Ladikos”

Nedavno, 6. lipnja, Orkestar Vizin gostovao je na Festivalu „Ladikos” u Mecseru koji se ove godine organizirao peti put, a glavni mu je organizator bio Tomaš Henić, rodom iz Petrovoga Sela. Mecser je malo naselje koje se nalazi nedaleko od Đura (Győr), pokraj Mošonskog Dunava. U lijepom ozračju, kraj rukavca Dunava, ispod vrba, na travnatom pašnjaku okupilo se mnogo zaljubljenika narodne glazbe. Naravno, ti zaljubljenici nisu trebali oskudijevati, bili su ovdje mnogi poznati i priznati ansambli, kao što su orkestri Csík, Dúvó, Fonó, Tükrös, Csűrös i drugi, te plesni ansambli iz okolice. Program je otpočeo još u prijepodnevnim satima, a trajao je sve do sitnih sati u noći. „Vizin” se predstavio gotovo jednosatnim koncertom, svirajući hrvatsku glazbu iz Mađarske, te makedonske melodije.

Vesna Velin

Orkestar „Vizin” i Vesna Velin kao sudionici svinjokolje iz davnih vremena

Trenutak za pjesmu

Nikola Pavić

Prijatelji

Jena mi roka bu
srčece zvadila,
oči zaklopila,
lice pogladila.

Druga bu jamicu
črnu mi skopala,
vuhka bu zemlica
na mene opala.

Ime mi z križeka
tretja bu zbrisala,
grobek moj zravнала,
po zemli pisala.

Tri mi prijatelji
to budu fčinili,
pak me spozabili
vre budu si.

Partnerstvo Kisega i Vaihingena

Kiseški Hrvati na pohodu Hrvatov u Njemačkoj

Hrvati u Njemačkoj nisu zaboravili svoje običaje ni materinski jezik

Domaćini i gosti

Vaihingen an der Enz je grad u Njemačkoj u pokrajini Baden-Württemberg, blizu Stuttgarta. Heinz Kälberger, bivši načelnik ovoga varoša, 1985. ljeta je posjetio prvi put Kiseg da si traži partnersku vezu za svoj grad. U prvoj minuti se je zaljubio u Kiseg, u ov barokni biser na zapadu Ugarske. Skoro kroz 20 ljet su gajili i širili međusobnu vezu na razni polji, dokle pred dvadesetimi ljeti i službeno nisu potvrdili njeve kontakte. Za svoje djelovanje je Heinz Kälberger 2002. ljeta odlikovan titulom „Časni gradjanin Kisega“. Isto tako su visoka priznanja dobili Kisežani u Vaihingenu, ki su od početka neumorno djelali na ovoj suradnji, to su bili Franjo Preininger i Nikola Sigeti.

Karol Meršić, bivši predsjednik Hrvatske manjinske samouprave, je putovao s kiseškom delegacijom u Vaihingen 2002. ljeta. Uz službene dužnosti imao je vrmena i posjetiti onu gostionicu na kojoj je lepršala crveno-bijelo-plava hrvatska zastava. Već doma u Kisegu je s veseljem povidao o svo-

jem novom poznanstvu. Šandor Petković, sadašnji predstojnik Hrvatov u spomenutom

gradu, jur pred trimi ljeti prilikom posjeta Vaihingenu namjerno je iskao tu gostionicu ka funkcionira i kot Klub Hrvatov. Upoznao se je s predsjednikom Ilijom Ovničevićem, gdo mu je povidao da preseljenje ovih Hrvatov počelo se je oko 1969. ljeta kad su mladi Hrvati „truhom za kruhom“ došli u Njemačku. U Vaihingenu živi kih pol jezero Hrvatov iz raznih krajev Hrvatske.

Sad već treća (nekad i četvrta) generacija živi tu i svoju vjeru i kulturu si čuvaju i pomoću svojega kluba. „Hrvatska zajednica Vukovar“, ka ima oko 50 aktivnih članov, 2007. ljeta je na poziv kiseške Hrvatske manjinske samouprave doputovala u Kiseg, a na povratni pohod su otputovali 30. majuša, u subotu, i Hrvati s kiseškom delegacijom. Četverodnevni izlet je nudio mogućnosti za upoznavanje krajine: Hallstatta, Bad Ischla, Wolfgangsee i Salzburga.

Na Duhe u Münchenu smo nazočili na svetoj maši u katedrali s „Missom in Angustiis“ od Josepha Haydna, ka nam je duševni mir nudila pred susretom s prijatelji. Nedilju navečer „Hrvatska zajednica Vukovar“ nas je cijelom „feštom“ čekala. Vridne ruke kuharov i kuharic su nam pripravile bogato i izvrsno jilo i pilo. U pandiljak za svetačnim otvaranjem programa je bila velika povorka, pri koj je kot jedina pjevačka grupa sudjelovala i „Zora“ iz Kisega. Navečer je Hrvat Hrvatov ponovo našao. Uz razgovore, tancanje i šale pojačali su se stari i vezali su se novi kontakti. – *Bilo gdje ima Hrvatov, s njima imati veze je za nas važno i drago* – je rekao Ilija Ovničević u zbogomdavanju.

Šandor Petković je ovom prilikom ponovo pozvao Hrvate iz Njemačke u Kiseg.

Ufamo se da će se veza med Kisegom i Vaihingenu proširiti na duga ljeta i iskrenim prijateljstvom Hrvatov.

Marija Fülöp-Huljev

Bogatstvo...

Antunovo u Mohaču

Maša lovcev i lugarov kod Peruške Marije

U židanskoj lozi kod Peruške Marije je jur bila tradicionalna maša lovcev i lugarov, 7. junija, u nedilju. Na svetoj maši bili su nazoči jagari i lovci iz krajine. Svetu mašu je počastio i Győző László, predsjednik Lovačke komore u Željeznoj županiji. Glavni koncelebrant je bio Nikola Jurašić, bivši frakanavski farnik, uz koncelebraciju mjesnoga dušobrižnika Štefana Dumovića. Pri maši je bio predstavljen pilj Svete Elizabete iz Thüringie, ku statuu čedu posvetiti 5. julija, u nedilju, na drugom shodišću. Sveta Elizabeta je zaštitnica pomoćnikov za karitativna djela. Po blagoslovu je načelnik sela Štefan Krizmanić pozdravio sve nazočne i je u svojem govoru istaknuo važnost ovoga mjesta, združenje i međusobnu bratsku ljubav, ka je jako važna u današnjem životu.

Pozdravne riči smo čuli i od Győzőa Lászla ki je predao srebrnu spomin-medaliju „Batthyány” našemu gospodinu Dumoviću za njegovo mnogoljetno djelovanje za lovce i lugare ter toplo prijateljstvo. Ovu nagradu su jur naprik dali prošlo ljeto na županijskoj maši lovcev, nek onda su imali naš farnik prometnu nesriću i nisu mogli nazočiti svečevanju. Društvo lovcev iz Bike se je skrbilo za agape, njegovi kotrigi su kuhali perkelt od divlje svinje i jelena. U pol drugoj je bila litanija i zbogomdanje.

Zita Horvat

Győző László, predsjednik Lovačke komore, je prikdao spomin-medaliju „Batthyány” židanskomu farniku Štefanu Dumoviću

Antunovo u Mohaču

Misno slavlje na hrvatskom jeziku i prigodni program okupili mohačku Šokadiju

U suorganizaciji Šokačke čitaonice i Hrvatske samouprave grada Mohača, u subotu, 13. lipnja, u nekadašnjoj franjevačkoj crkvi priređena je već tradicionalna svečanost u povodu blagdana Svetog Antuna Padovanskog.

Nakon okupljanja pred Čitaoničinom zgradom, uslijedio je mimohod do crkve, u pratnji TS «Šokadija». Već po običaju, održano je misno slavlje na hrvatskom jeziku koje su ovoga puta služili župnik samostanske crkve u Mohaču Augustin Darnai i Ivan Petričević, župnik i dekan iz baranjskog Bilja, iz župe Bezgrešnog začeca Blažene Djevice Marije. On se u svojoj prigodnoj propovijedi osvrnuo na uzoran život Svetog Antuna. Misa je uljepšana pjevanjem župnoga zbora šokačkih Hrvatica iz Mohača, sudionicima programa u izvornoj nošnji, te čitanjima i molitvom vjernika šokačke djece i mladeži.

Nakon mise svečanost, već po tradiciji u dvorištu župne crkve, priređen je bogati kulturni program koji je s izvornim šokačkim napjevima otvorio Tamburaški orkestar «Šokadija». U raznolikom programu su nastupili: Dječja skupina Šokačke čitaonice (voditeljica Beata Janković) s dječjim igrama i šokačkim plesovima, Pjevački zbor «Orašje» iz Vršen-de (voditeljica Eržika Vranešić) s izvornim baranjskim šokačkim pjesmama, Tamburaški orkestar «Šokadija» iz Mohača (voditelj Zoltan Horvat) i KUD «Mohač» (voditelj Stipan Filaković) koji je ovoga puta prikazao splet bačvanskih bunjevačkih plesova te Orkestar „Orašje” iz Vršen-de koji se iste večeri pobrinuo za dobro raspoloženje na Šokačkom balu.

Svojom nazočnošću slavlje su uveličali generalna konzulica Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Pečuhu Ljiljana Pancirov, treća konzulica Generalnog konzulata zadužena za obrazovanje, kulturu i znanost

Katja Bakija, gradonačelnik Mohača József Szekó, parlamentarni zastupnik István Nyúl, te svećenici Ivan Petričević i Augustin Darnai.

Priredba je ostvorena uz materijalnu potporu Javne zaklade za nacionalne i etničke manjine.

S. B.

Oproštajna svečanost u Santovu

Od dvadeset i pet osmaša osmero će školovanje nastaviti u našoj gimnaziji u Pečuhu

Još jedan naraštaj Hrvatskog vrtića, osnovne škole i učeničkog doma u Santovu, hrvatske ustanove utemeljene 1946. godine, koja od 2000. djeluje u održavanju Hrvatske državne samouprave, oprostio se od svoje matične ustanove u okviru oproštajne svečanosti koja je upriličena u subotu, 13. lipnja, u mjesnoj športskoj dvorani. Posljednje školsko zvono točno u 10 sati pozvalo je 25 svečano odjevenih osmaša na još jedan zajednički obilazak lijepo uređenih, cvijećem okičenih školskih prostorija. Budući da je to bio prvi naraštaj koji je napustio školu nakon što se u jesen prošle godine većina seoskih učenika upisala u hrvatsku školu, ove je godine svečanost bila nešto drukčija. Naraštaj koji je samo godinu dana proveo zajedno u ovom sastavu, predvođen ravnateljem Josom Šibalinom te dvjema razrednicama Nadom Šišković i Ildikom Varga Kránitz, obišao je i jednu i drugu, staru i novu školsku zgradu, a na školskim hodnicima osmaše su pljeskom dočekivali i ispraćali mlađi učenici i njihovi razrednici. Od bivše seoske do stare zgrade hrvatske škole učenici su prošli Kossuthovom ulicom, u pratnji učenika sedmog razreda s oproštajnom pjesmom na hrvatskom i mađarskom jeziku.

Potom je u športskoj dvorani održana već tradicionalna oproštajna svečanost u okviru koje su se osmaši oprostili od ostalih učenika, sedmog razreda i svojih učitelja prigodnim pjesmama i recitacijama te oproštajnim riječima. Već po običaju, učenici završnog razreda na školsku zastavu vezali su vrpce naraštaja 2001–2009, a simbolično su predali ključ škole učenicima sedmoga razreda.

Prigodnim riječima roditeljima, djeci i posebno učenicima završnog osmog razreda obratio se i ravnatelj škole Joso Šibalin koji uz ostalo reče: „Naša zajednička priča je pri kraju, a otpočinju nove priče s novim sudionicima, s novim ljudima. No zajednička priča ostaje i pomaže nam u ostvarenju novih zadataka, pa ozbiljno vjerujem da će vam dati snagu za budućnost.” S poticajnim riječima o slobodi čovjeka do koje se dolazi putem znanja, ravnatelj Šibalin poželio im je sretan put uz Božji blagoslov.

Kako smo saznali od ravnatelja Jose Šibalina, od dvadeset i pet učenika osmog razreda, njih osmero će svoje školovanje nastaviti u pečuškoj gimnaziji Miroslava Krleže. Dvije trećine učenika nastavit će u srednjim školama, gimnazijama, a jedna trećina u stručnim srednjim školama.

Zatim su uručene spomenice i poklonknjige za istaknuti uspjeh u učenju, za postignute rezultate na raznim predmetnim natjecanjima, te izvanškolskim aktivnostima na polju kulture i športa.

Nakraju navodimo stihove pjesnika Enesa Kiševića iz pjesme Oporuka, koju su učenici osmoga razreda odabrali za moto pozivnice za oproštajnu svečanost:

*„Putujte.
Govorite jezik naroda
u kom se zadesite
ali se vraćajte korijenju
kao potoci izvoru svome.”*

S. B.

Blagdan Duhova u Katolju

Prvi dan Duhova išle su „kraljice” od dvora do dvora, pjevajući. Na sredini kola stoji „kraljica” s vijencem na glavi i jastučićem u ruci. Kada se završi pjevanje, „kraljica” baca jastučić uvis i kaže „Ovaka velika vam bila kudilja, ovaka velika sreća”, zatim baci jastučić na zemlju i kaže: „Ovaka mala nesreća”. Zatim ih domaćica daruje jajima ili novcem (krajcarom). One zahvale i pođu dalje. Nakraju, kada su obišle cijelo selo, dijele novac i jaja na toliko strana koliko ih je bilo.

Drugog dana Duhova Njemačka i Hrvatska manjinska samouprava zajedno priređuju „Kuhajmo, pecimo zajedno” kod seoskog podruma. Oko 8 sati ujutro okupljali se kuhari i kuharice kako bi skuhalo nešto izvrsno za svoje pozvane goste. Oko 13 sati ocjenjivali su jela i pečenja. Kuhao se gulaš s grahom, sarma, paprikaš od svinjetine, pekla se piletina, čevapi i divljač.

Nakraju svatko je dobio po jedan dar od dvije samouprave. Htjeli smo da se ljudi vesele, što nam je i uspjelo. Jela su bila izvrsna, ukusna. Za prva tri najukusnija jela nagradu su dobili: Tomaš Divjak, Nora Bučuhazi i Ivo Ždraljević.

Jelo se, pilo i veselilo, okupilo se mnoštvo ljudi, dvjestotinjak. Dobili smo i goste, došli su „Veseli Udvarci” kako bi se svatko još bolje osjećao. Mnogo je bilo i djece koja su se igrala u hladovini i jela zrele trešnje.

Planina je ječala od pjesme i svirke do pola noći. Nitko nije ni pomislio da bi trebalo ići kući, no i vrijeme je izdržalo, nije padala kiša, nego je bilo toplo i sunčano.

Guganka

Foto: Tomo Trubić

Opraštanje osmaša u HOŠIG-u

KANIŽA – Ov grad će postati domaćin Međunarodnoga natičanja motornim zrakoplovom 28. junija, u nedjelju. Kako je rekao glavni organizator Petrovišćan Atila Filipović, dugoljetošnji pilot i majstor letenja, pred osmimi ljeti je začeo podučavati mlade pilote u Hrvatskoj, ki su odonda na brojni natičanja (u Čakovcu, Nedelišću, Vinkovcima, Bjelovaru) dokazali svoju šikanost u letu. U nedjelju na aerodromu Male Kaniže sve skupa će se natičati šestimi iz Ugarske, a šestimi iz Hrvatske, pokazajući publiku i stručnom žiriju gdo je friži i okretniji u rješavanju zračnih zadać: u pucanju balona, hitanju vriće u mrižu, pucanju mete puškom, prolazu ispod mosta i preciznom sletanju s preprekom.

VEDEŠIN – Samouprava sela i Hrvatska manjinska samouprava Vedešina srdačno Vas poziva na Vedešinski štangli-festival na Glavni trg 4. julija, u subotu. Od 13 uri na tom mjestu peč i kuhat će se različiti specijaliteti i za ducu nudjaju organizatori sadržajne programe. Pred večerom, od 17 uri nastupa HKD Četarci, a od 20 uri ulična zabava poziva sve diozimatelje na preskrajnu feštu.

HRVATSKI ŽIDAN – Do druge svete maše će dojt u ovoj ljetnoj sezoni pri kapeli Peruške Marije u lozi 5. julija, u nedjelju. Prva nedilja julija je posvećena shodišću ognjogasev, čuvarov običaja, policajcev i vojnikov. U deset uri počinje trojezična maša s glavnim celebrantom Andrásem Tóthom. Koncelebranti su mu Tibor Bali, farnik iz Külsöváta, ter sam organizator i domaći dušobrižnik Štefan Dumović. U polipšanju crikvenoga obreda pod vedrim nebom će sudjelovati jačkarni zbori iz Kőszegfalve ter Hrvatskoga Židana. U 12 uri čeka sve nazočne agape, potom pak kulturni program. U 14 uri je zbogomdavanje hodočasnikom.

SURDUKINJ – Tradicionalni Hrvatski dan i ove se godine u organizaciji Hrvatske samouprave priređuje u Surdukinju 27. lipnja.

VUKOVAR – Kako je Hrvatski glasnik izvijestio predsjednik Hrvatske samouprave grada Šeljina Đuso Dudaš, četrdesetak Hrvata 20. lipnja boravilo je na jednodnevnom izletu u Hrvatskoj. Oni su posjetili Vukovar, groblje na Ovčari, Erdut, u erdutskoj vinariji pogledali najveću bačvu na svijetu u kojoj se drži vino, te kušali kapljicu erdutskog vinogorja. Posjetili su i grad Osijek, razgledali Arheološki muzej i Tvrdju.

BRLOBAŠ – U organizaciji tamošnje Hrvatske samouprave, Brlobašani 12. srpnja kreću na jednodnevno hodočašće u Mariju Bisticu.

„Opraštamo se” – stoji na transparentu postavljenom u auli naše glavnogradske obrazovno-odgojne ustanove gdje su se u petak, 11 lipnja, u 17 sati okupili roditelji, prijatelji, djelatnici i učenici te desetero učenika 8. razreda osnovne škole.

Pošto su slavljenci sa svojim razrednikom *Ladislavom Gršićem*, nastavnicom *Marijom Šajnović* te odgojiteljicom *Katicom Benčik* uz milozvučnu glazbu ušli i zauzeli svoja mjesta, od slavljenika su se u ime 7. razreda oprostili *Bojan Savrik* na hrvatskom, a *Petra Belobek* na mađarskom jeziku.

U čast oproštajne svečanosti učenici 7. razreda pripremili su kraći program koji se ogledao u kazivanju stihova *Petre Belobek* i *Szabolcsa Szilágyia* te izvedbi na glasoviru *Balázsa Kelemena*.

Oproštajno slovo od svojih mlađih prijatelja i riječi zahvalnosti od svojih prvih učiteljica *Marije Prodan* i *Monike Režek* te ostalih nastavnika i roditelja izrekla je na mađarskom *Ines Kvarda*, a na hrvatskom *Ilderina Kovačević*. Nakon toga predane su spomen-torbe.

U ime ustanove i njezinih djelatnika u svojem pozdravnom i oproštajnom govoru ravnateljica *Anica Petreš Németh* rekla je: Danas se naša škola iznova odjenula svečano. Poslije maturanata opraštaju se učenici 8. razreda. Većina njih se oprašta samo od osnovne škole, a ne i od naše ustanove. Dragi osnovci! Završeno je prvo razdoblje vašega školovanja. To je razdoblje u kojem ste naučili s učiteljicama napisati prve riječi, pročitati prve rečenice i savladati početne matematičke zadatke, a zatim smo došli mi, nastavnici. Potrudili smo se prenijeti vam što više spoz-

naja. Nastojali smo vas učiti da budete dobri, objasnili smo vam da je znanje veliko blago te da bez odgovarajućega znanja teško se snalaziti u rješavanju i najjednostavnijih zadataka. Bodrili smo vas na njegovanje materinskog jezika, na sačuvanje hrvatskih tradicija i na posredovanje vrijednosti hrvatske kulture. Zahvaljujući tome, često smo uživali u nastupima «Tamburice», divili se plesovima koje ste izvodili. Na natjecanjima u kazivanju proze i poezije radovali su nas produkcije *Marijane Boržak*, *Ilderine Kovačević* i *Merime Petrovski*. Ponosni smo na školske rezultate *Marka Kovača*, baš kao i na postignute športske rezultate te na crteže *Flore Kocsis* i *Zite Burger*, a najponosniji smo ipak na postignute uspjehe na državnim natjecanjima, iz hrvatskog, na I. mjesto *Marka Kovača* i III. mjesto *Inez Kvarde*. Radujemo se što školovanje nastavljate ovdje, u našoj ustanovi. Više vas – a to ćete uskoro vidjeti – postigli su izvanredno dobre rezultate. Uvjereni smo da će vam biti drago živjeti ovdje i raditi nadalje s vašim-našim nastavnicima.

Obračajući se roditeljima, ravnateljica je dodala: zahvaljujem vam što ste nam povjerali obuku i odgoj vašega djeteta. Naši profesori i djelatnici su se potrudili da vaša djeca žive i uče u mirnoj atmosferi. Čuvali smo ih i pazili... Veselimo se što ćete nam i nadalje povjeriti vaše ljubimce. Hvala svima vama i gostima što ste došli i nazočili našoj svečanoj oproštajnoj priredbi. Doviđenja u gimnaziji!

Na koncu svečanosti skupno je zapjevana pjesma koja je ujedno označila i kraj svečanog obilježja opraštanja desetero učenika 8. razreda u budimpeštanskom HOŠIG-u.

m. d.

36. Narodnosni kup školarov

I u Petrovom Selu pobijedili Četarci

Petrovski školarci jur s nagradami

Četarske rukometašice prikzamu dare od Otta Kóse, petroviskoga trenera, i Edite Horvat-Pauković, ravnateljice domaće škole

Na početku velikoga športskoga naticanja Narodnoga kupa, međ trimi gradišćanskimi školami (Hrvatski Židan, Gornji Četar, Petrovo Selo) su potekle borbe na malom i velikom igrališću u nogometu a za divojke u rukometu. Lani je iz ovoga derbija u potpunosti ispala židanska škola (ka samo dolnje razrede ima), tako je u krug naticateljjev jur lani zašla Dvojezična škola iz Gornjega Senika, s trenerom i ravnateljem škole Tamásom Császárom. Pokidob je on i ljetos dopeljao samo nogometaše, rukometašice su dospile iz Turnja na 36. Narodnosni kup u Petrovo Selo 9. junija, utorak. Dokle su dopodne u paklenoj vrućini odigrane utakmice, navijači su u hladu bistvali svoje omiljenike i šacali mogućnosti pobjede ali pak zgubitka. Oko podne za 200 peršonov je bio gotov objed. Fanjski gujaš je napravila Gyöngyi Pataki-Kapitar, a zatim je slijedio najčekaniji trenutak ovoga dana. Pri proglašenju rezultata je domaćica ovih igara Edita Horvat-Pauković zahvalila svim športasem ov lipi dan pri kom su pobijedili i fer-igra i gibanje. Svi diozimatelji su dobili vridne dare i postali bogatiji jednim doživljajem, koji će

se vjerojatno ponoviti dojdudće ljeto u Gornjem Seniku. U nogometu za dolnje razrede Petrovišćani su kup završili na trećem mjestu, Četarci na drugom, a dičaki iz Gornjega Senika su ritali najbolje labdu. U nogometu za gornje razrede skoro su se narodili isti rezultati s tom razlikom da ekipa iz Gornjega Senika je došla na drugo mjesto, a četarska momčad je pobijedila u fudbalu. Što naliže rukometašic i nje utakmice, Petrovišćanke su na trećem mjestu doživile kraj kupa, grupa iz Gornjega Četara se je morala zadovoljiti drugim mjestom, a gosti iz Turnja (Torony) nisu imali konkurenciju u ovoj športskoj grani. Po skupni bodi Petrovišćani su naticanju zbogomdali na trećem mjestu, Gornji Senik i njegovi nogometaši su k sebi zeli drugo mjesto, a Četarci, uprav tako kot lani, mogli su se veseliti prvenstvu s trenerom Attilom Kratochvillom. Gol kralji su bili Gergely Gyécsek i Szabolcs Andrejek (Gornji Senik) ter med divičicami Júlia Pungor iz Turnja. U završetku športskoga dana je ravnatelj seničke škole na slovenskom jeziku invitirao drugo ljeto, na 37. sastanak narodnosnih školskih športashev.

-Tiho-

MALA
STRANICA

Izradila: Dijana Kovačić
iz Fiechaza

Zadnji dani nastave

Zadnji dani u školi protekli su u veselom raspoloženju. Nakon Krležijade, gdje su se predstavili: mali i veliki zbor, orkestar, solisti, projekt 5-6. i 8. razreda, ples 2. razreda osnovne škole, mi, 4. razred osnovne škole, održali smo svoj mali Tko što zna? u učionici. Izuzev troje njih, koji su bili u prosudbenom povjerenstvu, svi smo se pripremili nečim u čemu smo dobri. Tako je bilo pjevača, plesača, svirača, čarobnjaka, žonglera, a predstavljen je i jedan „film”. O tom prijepodnevnu svjedoče i slike. Predzadnjeg dana smo pak bili u kinu i pogledali trodimenzionalni film „Légy a holdon”. Slika je napravljena pred Plazom. Jako nam se sviđa jer nam dobro stoje ljubičaste naočale.

Učenici 4. razreda osnovne škole
Miroslava Krleže iz Pečuha

Šale

Dalmatinci

Sjede dva Dalmatinca i gledaju kako se utapa neka baba.

Nakon pola minute kaže jedan drugome:

– Ajme, nika žena se utapa, a mi samo sidimo, mogli bi...

– A, imaš pravo, mogli bi leć.

Ivica i baka

Došao Ivica sav u suzama iz škole. Baka ga upita:

„Što je bilo?”

„Dobio sam jedinicu”, odgovori on.

„Već ćeš ti to ispraviti”, odgovori mu baka.

„Ali bako kako ću? Zapisana je tintom!”

ČEPREG, GORNJI DESINEC – Početkom ovoga ljeta je petočlana delegacija iz Gornjega Desinca prvi put gostovala kod čepreškoga puhačkoga orkestra, koji je već dulje vrime sanjao o hrvatskom partnerstvu. Druženje je uspjelo tako dobro da je predsjednik Dobrovoljnoga ognjogasnoga društva Josip Novosel jur tom prilikom pozvao Čeprežane na povratni posjet. Ove dane je zašla i službena pozivnica na proslavu 90. obljetnice Puhačkoga orkestra u Gornjem Desincu i 80-ljetno postojanje ognjogasnoga društva. Na dvodnevnu svečanost u Hrvatsku će otputovati Čeprežani s turneje oko Balatona 4. julija, u subotu, i veljek za dolaskom i objedom čeka ih po programu posjet vinarskomu imanju i degustacija vina. U 19 uri počinje kulturno-umjetnički program u kom nastupaju domaćini, Puhački orkestar iz Čeprega, Gradski puhački orkestar Vrbovca, Brass ansambl Oktava iz Jastrebarskoga ter Ženska vokalna skupina Gouriena KUD-a Desinec. Za večerom goste će zabavljati „Gospodari tambure”, a od 22.30 uri slijedi koncert Duška Lokina. Nedilju, dan počinje u 9 uri svetom mašom za sve ognjogasce, a od 11 uri je ceremonija proslave za ognjogasni okrugli jubilej. Od 15 uri opet nastupaju puhački orkestri Gornjega Desinca, Domagovića, Stan-kova, Cvetkovića, Plešivice ter Čeprega.

MARTINCI – Ivanjdan (24. lipnja) velik je godišnji blagdan u Hrvata. Glavni je događaj tog dana paljenje vatri ili ivanjskih krijesova koji se najčešće pale na humcima, brdima ili seoskim raskrižjima. Te se vatre sastoje od suha granja i korova, smrekovine i sličnog, i pale se u manjim ili većim hrpama za razliku od uskrasnih vatri koje se grade u visoke poslagane hrpe u obliku obeliska. Ivanjdan će i ove godine biti proslavljen u Martincima, 27. lipnja, u organizaciji tamošnje Hrvatske manjinske samouprave. Na taj dan, dok vatra gori, svatko od mladih skače preko vatre. Narodno je vjerovanje da te vatre služe odgonjenju svih zlih sila, vještica, demoni, i svih nazloba. Uz ivanjsku se vatru svira u tambure. U programu ovogodišnjeg Ivandanskog veselja u Martincima, nakon svete mise s početkom u 17 sati slijedi povorka ulicama sela, povorka na Mrtvicu, večera i hrvatski bal koji svira Orkestar „Podravka”. U povorci i programu sudjeluju domaćini Kud „Martince” iz Martinaca, Ženski zbor „Korjeni” iz Martinaca, te gosti Kud „Podravac” iz Sopja, Kud „Dika” iz Slatine i Orkestar „Vizin” iz Pečuha.

Opraštanja ne moraju biti tužna

Opraštanja su uvijek tužna. Opraštanja ne moraju biti tužna. Pogotovo ako se opraštaju prijatelji koji su u zajedničkim školskim klubovima proveli osam godina svoga djetinjstva. Zajedno odrastali, učili ne samo školsko gradivo nego i sve o životu, zajedno se zaljubljivali, plakali, smijali se, svadali... Zato i znamo reći kako je škola drugi roditeljski dom. Ali moramo i priznati kako ta rečenica sve više dobiva na značenju jer danas je škola često potreba da se i nadomjesti u pojedinim slučajevima sve ono što se možda ne može dobiti u roditeljskom domu. Tako i kod učenika hrvatskih škola u Mađarskoj, a pogotovo kod učenika naših dvojezičnih škola, pa i pečuške hrvatske škole koja naraštajima učenika uspješno usađuje i znanje materinskoga jezika i osjećaj hrvatske samobitnosti. Sve ono što obilježava pripadnika hrvatske zajednice na ovim prostorima.

Učili su to i učenici osmoga razreda koji su se oprostili od svoje škole iako njih tek nekolicina odlazi iz ove škole nastavljajući srednjoškolsko obrazovanje u mađarskim ustanovama. Oni su godinama bili predvođeni svojim učiteljima (*Vesnom Velin i Gabikom Kohut*), a u posljednje četiri godine pri tome im je od velike pomoći bila upravo njihova razrednica *Marija Jakšić Popović*. Za mene su nekako jako bliska opraštanja u pečuškoj školi jer su i moja djeca u tim istim školskim hodnicima, i sadašnji naraštaji učenika odras-

taju zajedno s mojom djecom, sve ih poznajem, od vrtića do današnjih frizura, mini sukanja i krasnih odijela. Zbog toga se uvijek i zapitam kako brzo leti vrijeme, i kako brzo i mi moramo djelovati u tom protoku vremena ako želimo sačuvati ono što danas imamo.

Osamnaest učenika završilo je osmi razred pečuške osnovne škole Miroslava Krleže. Koliko su oni naučili, znamo jer smo imali prilike svih ovih godina pratiti njihov razvoj. Radujemo se i činjenici kako većina od njih (80%) svoje školovanje nastavlja u hrvatskoj gimnaziji Miroslava Krleža, dakle ostaje među zidovima hrvatske škole u dobro poznatom okruženju, njegovat će dalje jezik i kulturu, graditi svoj nacionalni identitet. I zbog toga opraštanja osmoga razreda u pečuškoj hrvatskoj školi i nisu tako tužna. Jer prijatelji se ne rastaju, tek do jeseni kada će nastaviti svoj zajednički put na kojem se nalaze već osam, a većina od njih već 12 godina. Jer svi su oni pohađali i hrvatski vrtić. Stoga nabrojimo i imena djece koja su završila osmi razred pečuške hrvatske osnovne škole Miroslava Krleže: *Kludia Bakonyi, Bettina Baranyai, Melanie Budai, Ivica Bunjevac, Lucija Fenyősi, Tünde Ignác, Péter Horváth, Judit Jerant, Zsófia Kalmár, Marko Jerant, Luca Keszthelyi, Kludia Kulmán, Enikő Rác, Mirella Rónai, Fülöp Sándor, Gergő Szegedi, Tihana Vasić, Dorián Vörös.*

Branka Pavić Blažetin

VLAŠIĆI – Na otoku Pagu, u Vlašićima će od 28. lipnja do 5. srpnja biti održan prvi od dva «Držvna tabora hrvatskoga jezika i kulture» za osnovnoškolce. Sudionike tabora u Kulturno-prosvjetnom centru i odmaralištu Hrvata u Mađarskoj očekuje bogat i sadržajan program, svakim danom od 9 sati plenarno predavanje o prirodnim ljepotama okoliša (Jadranskog mora, otoka Paga, NP Krke, NP Kornata, NP Paklenice, NP Velebita), a od 10 sati će učenici pohađati jezične vježbe. Popodne od 15 sati će se svi učenici moći opredijeliti za razna zanimanja – vješte ruke, pjevanje ili ples te očekuju ih izleti u Zadar, grad Pag i u NP Krka. U tabor su se prijavili učenici iz Bačina, Baje, Dušnoka, Gare, Izvara, Lukovišća, Martinaca, Pečuha, Salante, Santova i Starina, njih ukupno 90. Voditeljica tabora je Janja Živković-Mandić, koja će voditi plenarna predavanja, a prijedopodneve i popodneve aktivnosti će držati nastavnice Marija Prodan iz Bačina, Ljubica Vuković i Tünde Kovačević iz Martinaca, Timea Kovač iz Starina, Anica Popović iz Lukovišća i Marija Žužić iz Santova.

Petrovisko svečevanje Ivana Šneller

Zlatni jubilej zaredjenja za duhovnika

Ivan Šneller, dugoljetošnji farnik Petrovoga Sela, danas u mirovini, 7. junija, u nedilju, u mjesnoj crikvi Sv. Petra i Pavla, početo od 16 uri je svečevao svoju zlatnu mašu, odnosno 50. obljetnicu posvećenja za duhovnika. Rodio se je u južnogradišćanskom naselju, u Hrvatski Šica, kade se je i školovao, a kasnije u sambotelskoj Biškupskoj školi. Jur od ranoga ditinstva se pripravljaio na svećenički put, ali u 1950-imi ljeti komunistički režim je otežavao sva slična nastojanja. U Juri si je našao teško fizičko djelo, a za to vrime je završio gimnaziju djelatnikov. Potom je studirao bogoslovlje na jurskoj teologiji i 21. junija 1959. ljeta je bio zaređen za duhovnika u Sambotelu. Kako i sam kaže, u svojem duhovničkom zvanju je doživio dva vrhunce. Prvi vrhunac u ugarskom selu Nyőgéru, kade kot kapelan na vjeronauk je učio oko 200 dice i svakoga prvoga petka se je spovidalo i pričesćalo kod njega kih 300–400 vjernikov. Druga mu je najznačajnija štacija Petrovo Selo, kade je mogao pokusiti veselje, a i brige oko obnove, sazidanja crikav, farofa, restauracije oltarov. Njegov prethodnik Vince Karlović čestokrat mu je znao reći: „Ti si nadničar Petrovoga Sela“. Čez trideset ljet je ovde našao drugi dom i pred dvimi ljeti, kad je stupio u mirovinu, selčani nisu ga htili pustiti odvud i sazidali su mu uz faru hižicu, kade danas živi, i još svenek angažirano sudjeluje u petroviskom vjerskom žitku. Svaki misec jedanput u Sambotelu služi mašu na hrvatskom jeziku, na prošnju mjesne Hrvatske manjinske samouprave.

Ivan Šneller zlatomašnik Petrovoga Sela

Naši betežniki su moć dobili iz vaših posjetov, karkad, kargdo vas je potribovao vik ste stali na raspolaganje da ispunite svoje duhovne obaveze. Mi Petrovišćani moremo Bogu hvalu dati ne samo za sve ovo nek i za to jer je vas Gospodin Bog posvetio i za čuvara našega materinskoga jezika i odgojitelja naše hrvatske samosvisti.

Dok su papinske i biškupske pozdrave i čestitke preštali mjesni farniki, dr. István Konkoly je došao i osobno gratulirati svojemu bratu u svećeničkom zvanju. Potom se je začela svečana dvojezična maša ku je sa svojim jačenjem oblikovao mjesni komorni zbor, pod peljanjem kantorice Boriške Filipović.

Glavni celebrant maše je bio dušobrižnik u Austriji, rodjeni Petrovišćan, donedavni farnik u Cindrofu, umirovljeni duhovni savjetnik Jožef Hiršl, ki je istaknuo da po molbi jubilara neće govoriti o njemu, nek o dušobrižničtvu. Obratio je pažnju na to da u svitu sve manje je duhovnikov i sve nazočne je pro-

sio da moli za svećenike. „Budimo Bogu zahvalni za ovoga duhovnika ki je nam glasio da iz ove vjere znamo i dalje živiti i neka ga Bog blagoslovi, neka mu on naplati sve ča je učinio za nas“ – s timi je riči završio svoju prodiku Joško Hiršl. Posebnu jačku je na kraju maše posvetio našem jubilaru i ženski jačkarni zbor Ljubičica u pratnji mjesnih tamburašev. Mikloš Kohut, načelnik Petrovoga Sela, je takaj zahvalio za dugoljetošnji trud i djelovanje Ivanu Šnelleru, kako je i Edita Horvat-Pauković izrekla riči zahvale, uime mjesne Hrvatske manjinske samouprave, Dvojezične škole i ženskoga zbora Ljubičica. Poslije blagoslova zlatomašnika, završna jačka „Spomeni se o Divica“ morebit nigdar nij lipše zvučala nek na tom hvalodavanju, u kom je cijela petroviska zajednica zahvalila slavljeniku za sve ono što je učinio na vjerskom i narodnosnom polju čez trideset ljet.

-Timea Horvat-

Za svečanim ulaskom u crikvu prik tepiha kojega su iz kitic napravile mjesne žene, u pratnji mnogobrojnih farnikov iz Ugarske i Austrije, na čelu s negdašnjim samboteliskim biškupom dr. Istvánom Konkolyem je do oltara dospio i naš jubilar u prepunoj crikvi rodjakov i mnoštvo vjernikov. Na početku maše je školarica Žofika Isak po hrvatski prosila od Boga zdravlje i veselje za našega duhovnoga pastira. U ime petroviske crikvene stolice jubilaru je čestitao predsjednik Imre Filipović ovimi misli: – *Pred pedesetimi ljeti su nam posvetili gospodina, a iz tih mnogobrojnih ljet 31 lje to ste bili med nami. Još i danas pametim vaše riči iz one prodike ke ste izrekli kot imenovani petroviski farnik 10. septembra 1978. ljeta: „Ja sam vas došao služiti!“ I ova takozvana služba nam je dala jednu osobu ka se je brinula za zidanje, polipšanje crikav i ki je znao za vjeru i vjernike puno toga učiniti. Svenek ste se s ljubavlju bavili s najmladjimi, niste šparali s vrimenom kad je bilo rič o mladini, ali za pripremu miništrantov, prvopričesnikov, bermanikov.*

Našemu slavljeniku je čestitao i načelnik sela Mikloš Kohut

Pečuške ljetne igre počele nastupom Ansambla „Luč“

Niz priredaba ovogodišnjih Ljetnih igara u Pečuhu, čiji je ravnatelj Antun Vidaković, otvoren je na otvorenoj pozornici tekijških ruševina (Tettye), na blagdan Antunova, 13. lipnja, plesnom večeri u čast 80. rođendana koreografa i redatelja Antuna Kričkovića. Nastupio je Hrvatski umjetnički ansambl „Luč“ s koreografijom Antuna Kričkovića, dugogodišnjeg umjetničkog voditelja i koreografa Ansambla, dobitnika brojnih mađarskih i inozemnih priznanja. Ansambl „Luč“ već je niz godina od samih početaka obnovljenih Pečuških ljetnih igara stalni gost koji svojim nastupom zapravo uvodi u niz programa. Tako je bilo i ove godine. U sklopu ovogodišnjeg nastupa izveli su koreografije Carmina Burana, Dodole, Plesove baranjskih Šokaca, koreografiju dalmatinskih zaruka, Djevojaka s planina, te Lucidum Intervallum, a nastupio je i Marko Šteiner s hrvatskom narodnim pjesmama. Spomenimo kako je u sklopu ovogodišnjih igara ostvaren i nastup Ansambla narodnih plesova Lado, i to 19. lipnja. Premda smo na početku srpnja, pred nama je još niz programa ovogodišnjih igara, o kojima možete više saznati na njihovoj web-stranici: www.peciszabaderi.hu. Između ostaloga, 8. i 9. srpnja u kazališnoj dvorani Hrvatskog kazališta možete pogledati zajedničku produkciju ovogodišnjih Pečuških ljetnih igara i Hrvatskog kazališta, predstavu na mađarskom jeziku „Rózsáim pompásan virágoznak“, u režiji Józsefa Bodonyia, u kojoj glume Anna Györfi i Slaven Vidaković, a od 25. do 27. srpnja na tekijškim ruševinama glazbenu predstavu naslova Székely fonó, u režiji Lászla Bagossya čiju koreografiju potpisuje Antun Vidaković.

Bračni i umjetnički par Marija Silčanov Kričković i Antun Kričković

U suorganizaciji Hrvatske manjinske samouprave te mjesne samouprave sela Vršende i tamošnje Ciganske samouprave, i ove je godine u vršendskom Orašju 6. lipnja priređen već tradicionalni kulturni i gastronomski festival „Ovca i ovčji rep“.

U svečanom dijelu programa otvaranja festivala u mjesnoj crkvi održana je trojezična sveta misa koju je služio mjesni župnik velečasni Attila Bognár uza sudjelovanje vršendskoga Mješovitoga pjevačkog zbora Orašje koji pjeva crkvene pjesme na hrvatskom, mađarskom i njemačkom jeziku. Nakon svete mise započelo je gastronomsko druženje uz paljenje vatre ispod kotlića, svečani govori te folklorni program u kojem su nastupili KUD Zora iz Piškorevaca (Hrvatska), Mješoviti pjevački zbor iz Harkanja, Mješoviti pjevački zbor Orašje i polaznici mjesnoga vrtića. Naime polaznici mjesnoga vrtića, koji vodi Rita Antolović Agh, uvježbali su program na hrvatskom jeziku, na radost vršendskih Šokaca. Goste, među njima Ljiljanu Pancirov, generalnu konzulicu Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Pečuhu, konzulicu za kulturu znanost i obrazovanje Katju Bakiju i zamjenika predsjednika HDS-a Đusu Dudaša

domaćini su dočekali ispred podruma Stane Kovač.

Nastup KUD-a Zora iz Piškorevaca nije nepoznat Vršendanima, prijatelji se druže već niz godina tako da su Piškorevčani već gostovali u Vršendi, a i Vršendani se spremaju k njima. Prijateljstvo je započelo već za vrijeme Domovinskoga rata kada je među Vršendanima boravio velečasni Šimo Domazet, te nastavljeno. Na nogometnom igralištu igrao se nogomet, oko kotlića su se okupili prijatelji, svi su podrumi bili otvoreni i kod svakoga se mogla kušati vinska kapljica i nešto ukusno pojesti. Lijepo vrijeme pogodovalo je organizatorima. Domaći Mješoviti pjevački zbor Orašje uz pratnju Orkestra Orašje pobrojao je velik uspjeh. Kažimo kako je njihov nastup bio glavna proba za sudjelovanje na Baranjskom bečarcu idućeg dana, 7. lipnja, u Gajiću. I tamo su svojim nastupom oduševili. Mješoviti pjevački zbor Hrvata iz Harkanja osjećao se kao kod kuće. Kako i ne bi kada je njihov član Mišo Kovačević rodom iz Vršende, a usto u Vršendi ima i podrum. Vršendani ga se pak sjećaju ponajviše iz dana njegove slavne nogometne prošlosti.

bpb

